

Lapin Käpylän asemakaavamuutosalueen nro. 8182 eliöstö- ja biotooppiselvitys

Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristön suunnittelu
Asemakaavoitus
15.2.2019

ID 3210508

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Aineisto ja menetelmät	2
3. Selvitysalue	3
4. Luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat osa-alueet ja kohteet	5
4.1. Avainbiotoopit	5
4.2. Kasvistoltaan arvokkaimmat kohteet	6
4.2.1. Kasvistoltaan arvokkaimmat pihat	6
4.2.1.1. Pihojen statuskasvilajit	9
4.3. Kasvistoltaan arvokkaimmat yleiset alueet	10
4.3.1. Yksittäiset kasvikohteet yleisillä alueilla	10
4.4. Lepakoiden suhteen arvokkaimmat osa-alueet	11
4.5. Liito-oravat	12
5. Yhteenveto ja kaavoituksessa huomioon otettavaa	13
Lähteet	15
Liitteet	

1. Johdanto

Tämä vireillä oleva asemakaavamuutos nro 8182 käsittää Lapin kaupunginosan, Käpylän pientaloalueen korttelit 208 - 224, Lapinpuiston sekä osan Kaupin Kansanpuistoa, joka on muusta alueesta poiketen kaavoittamatonta aluetta (**liite 2.**). Kaava-alue on Tampereen kaupungin omistuksessa. Kohde on kaavoitusohjelman kohteena vuodelle 2018. Kaavan tavoitteena on turvata alueen ominaisluonteen ja erityispiirteiden säilyminen sekä kulttuuri-, luonto- ja virkistysarvojen säilyminen. Kaava-alue on määritelty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi Museoviraston RKY-inventoinnissa (www.rky.fi, **kuva 1.**).

Kuva 1. Lapinaukea.

Tämän selvityksen tarkoituksena on nostaa esille kaavatyön pohjaksi lajistollisesti ja kulttuurikasvilajistollisesti arvokkaimmat kohteet, alueet ja pihat (mm. kasvisto, liito-oravat (*Pteromys volans*) ja lepakot). Pihojen suojelemiselle ei välttämättä ole suoranaista laillista perustetta, vaan luontoarvojen huomioon ottaminen jää tällöin suunnittelun harkinnan varaan siitä, mikä on kulloisenkin kohteen kulttuurihistoriallinen ja luonnontieteellinen arvo suhteessa muihin maankäyttötarpeisiin. Tontin omistajille tämä selvitys tuo tietoa oman pihan arvoista ja toivon mukaan sitä kautta arvonantoa omalle pihalle ja halua sen monimuotoisuuden vaalimiseen. Tässä selvityksessä ei esitetä pihojen kasvilajistotietoja aineiston laajuuden vuoksi, mutta tiedot on mahdollista saada erillisenä listauksen Tampereen Kaupungin Maankäytön suunnittelusta.

Erietyiset kiitokset avusta pihojen kasvilajiston määrittämisessä Tampereen kaupungin Viher- ja Hulevesiyksikön Marjaana Tuoriniemelle.

2. Aineisto ja menetelmät

Kaavan selvitysalueen liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin 17.4. - 18.4.2018. Yleisten alueiden kasviston ja kasvillisuuden osalta maastotyöt ajoittuivat ajalle 12.6.2018 – 13.6.2018 ja pihakasviston inventointi ajalle 27.6.2018 - 16.8.2018.

Liito-oravatilanteen selvittämiseksi selvitysalue käytiin läpi etsimällä lajin jätöstä potentiaalisten puiden tyviltä erityisesti lajille soveltuvista metsälöistä ja yleisten alueiden metsistä. Johtuen jätöshavaintojen sijoittumisesta, liito-oravan tilannetta selvitettiin hieman laajemmalla alueella kuin kaava-alue. Tätä ilmentävät havainnot kaava-alueen rajauksen pohjoispuolelta, Rauhanniementien oppilasasuntotalojen välisistä (**kuva 2.**) metsälöistä sekä asuinalueen kaakkoispuolelta, luolan suuaukon viereltä. Inventoinnissa pyrittiin löytämään lajin pesimiseen soveltuvat oravan risupesät, pöntöt ja kolopuut. Samalla arvioitiin liito-oravan elinympäristöiksi soveltuvien puustoisten alueiden sijaintia ja rajauksia sekä mahdollisia kulkuyhteyksiä.

Kuva 2. Oppilasasuntolan talojen välisiä metsälöitä.

Kasviston ja kasvillisuuden arvojen inventoinnissa yleisillä alueilla keskityttiin luontaisiin lajeihin, joilla on jokin luonnonsuojelullinen status, ovat harvinaisia tai muuten merkittäviä. Sen sijaan pihojen inventoinnissa pääpaino oli kulttuurihistoriallisessa arvossa.

Inventoitavia pihoja saatiin kaikkiaan 114, joista kolme oli jaettuna erillisiksi paritalon pihoksi, joita on hoidettu asuntokohtaisesti. Pihan osat käsitellään tässä yhteydessä erillisinä, mikäli ne poikkeavat kasvistoltaan suuresti toisistaan. Tällä tavalla laskien saadaan peräti 117 pihaa. Alueella oli vain yksi kerrostalon pihapiiri (piha 36).

Pihojen kasvit listattiin pääsääntöisesti pihakohtaisella tarkkuudella. Arvokkaiksi lajeiksi luokiteltiin lajit, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti huomion arvoisia (ihmistoiminnasta kertovia), joilla on jokin luonnonsuojelullinen status tai jotka ovat harvinaisia. Pihojen arvottamisessa jätettiin huomiotta ns. yhden pisteen lajit, jotka ovat lajeja, joita on yleisesti saatavilla puutarhamyymälöistä tai jotka ovat kulttuurihistoriallisen arvon suhteen liian yleisiä ja hyvin levinneitä joka paikan lajeja. Tämä tietyllä varauksella siitä, minkä aikakauden kulttuurilajista on kyse. Kaava-alueella katualue rajautuu lähes poikkeuksetta talojen kadun puoleisiin seiniin ja talon ja kadun välistä aluetta on käytetty tyynni kuin omaa pihaa. Siksi pihojen kasvistoon luettiin myös lajit tältä ”välitila-alueelta”. Epävarmuutta tähän kasvistoinventointiin aiheuttaa se, että osa pihosta käytiin inventoimassa kesäkuussa ja osa elokuussa, jolla aikaerolla lajiston määrittävyydessä ja havaittavuudessa saattoi olla suurikin ero. Eri aikoina huomataan ja saadaan hieman erilainen lajistokokonaisuus. Tiedetyt lajit ovat helpommin määriteltävissä kesäkuussa kuin elokuussa ja päinvastoin.

Kaava-alueen lepakkoselvityksen teki FCG suunnittelu ja tekniikka vuoden 2018 kesällä. Lepakoiden inventoimiseksi alue käytiin läpi kolmena yönä 14.6. -15.6., 17.7.-18.7. ja 28.8.-29.8. klo. 21.30 - 3.00 välisenä aikana. Ennen ensimmäistä kertaa alueeseen tutustuttiin jo päiväsaikaan ja kartoitettiin potentiaalisia elinympäristöjä. Selvityksessä on käytetty Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen ohjeita vuodelta 2012. Lepakoiden havainnointi tapahtui kuuntelemalla lepakoiden lähettämiä kaikuluotausääniä ultraäänidetektorilla (Wildlife Acoustics EM3, Pettersson M500 ja Pettersson D200). Sää maastokäyntien aikaan oli hyvä tarkkailulle. Ruokailualueita ja niille johtavia reittejä selvitettiin öisin kävelemällä alue kattavasti läpi, samalla kuunnellen lepakoiden lähettämiä ultraääniä. Maastossa tarkkailtiin myös potentiaalisista lisääntymis- ja levähdyspaikoista auringon nousun tai laskun aikaan lähtevien ja palaavien lepakoiden ääniä. Aluetta on havainnointu jo vuoden 2002 Yrjö Siivosen ”Kantakaupungin lepakkoselvityksessä”. Lähialueelta on Faunatica Oy selvittänyt lepakkotilannetta kaava-alueen pohjoispuolelta, Koukkuniemen ja Lapinniemen alueelta vuonna 2016.

Kaava-alueen luontotietojen täydentämiseksi on tarkastettu lisäksi Tampereen kaupungin Oracle – tietokantaan tallennettu havaintoaineisto. Oracle-tietokannassa ei ole havaintoja alueelta.

3. Selvitysalue

Kaava-alue sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Tampereen keskustasta koilliseen (**kuva 3.**). Se rajautuu lännessä ja pohjoisessa Rauhanniementiehen, idässä ja etelässä Kaupin Kansanpuistoon (tähtitorninmäkeen ja Lapinniemen kalliioon, **liite 2.**). Alueen mitat ovat itä-länsisuunnassa 450 m ja etelä-pohjoissuunnassa 500 metriä, pinta-alaa alueella on noin 13,7 ha. Alue sijaitsee korkeudessa 101 - 129 mpy, alimmillaan alue on koillisessa ja korkeimmillaan alueen etelärajalla.

Kaavamuutosalue on Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa 2040 taajamatoimintojen aluetta (A). Tampereen kantakaupungin 12.12.2000 vahvistetun yleiskaavan mukaan alue on pientalovaltaista asuntoaluetta. Tampereen kantakaupungin 12.12.2000 vahvistetun yleiskaavan mukaan alue on pientalovaltaista asuntoaluetta ja keskustan strategisessa osayleiskaavassa (hyväksytty 18.1.2016) alue on merkitty asuntoalueeksi. Alueen itäosa, osa Kaupin Kansanpuiston aluetta on asemakaavoittamaton aluetta.

Kuva 3. Kuva Vesipuistosta länteen, taustalla Naistenlahden voimala.

Yleistä luonnonpiirteistä

Alue on asuinalueen osalta voimakkaasti muokattu ja kulttuurivaikutteinen eikä luonnontilaista luontoa juurikaan löydy. Lähes luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista aluetta löytyy kaava-alueen itäosasta, Kaupin Kansanpuiston osasta (**liite 2.**). Myös alueen pohjoisrajan kalliot ovat luonnontilaisen kaltaisessa tilassa. Vanhojen karttojen perusteella

kaava-alue oli metsää 1900-luvun alkuun asti, jolloin alueelle perustettiin omakotitaloalue, ja jolta ajalta suurin osa taloista on. Vielä 1800-luvun puolivälin tienoilla alueen pohjoispuolella oleville Lapin-, Rauhan- ja Koukkuniemeen ilmaantui peltoja, ja on mahdollista, että noilta ajoilta alueella on saattanut olla laidunnusta.

Kasvupaikkatyypit

Kuva 4. Puiston puolelle läjitetty multava pihan laajennus.

Selvitysalueen maaperän kasvupotentiaali, kasvupaikkatyyppi muuttuu idästä länteen lehdosta kuivaan kankaaseen, ehkä pienialaisesti jopa jäkälikköön ja karukkokallioon (**liite 3.**). Tämä näkyy erityisesti pihojen ulkopuolisilla, luontaisen kaltaisilla alueilla, mutta vain paikoin pihojen kasvillisuudessa. Kun pihojen kasvupohja voidaan muokata, ravita ja kastella mielin määrin kuivuudesta huolimatta (**kuva 4.**). Alueen sisään jäävissä puistoissa, Lapinaukealla ja Vesipuistossa kasvupaikkatyyppi vaihettuu paikoin kuivahkoon kankaaseen. Idässä kasvupaikkatyyppi on paikoin ihan silkkaa lehtoa, joka sijaitsee kosteassa notkossa, johon veden mukana todennäköisesti kertyy myös ravinteita ja orgaanista ainesta.

Metsät ja puusto

Selvitysalueen metsät ovat pääsääntöisesti vanhaa metsää (Tampereen kaupungin Kiinteistötoimen metsäkuviotietojen mukaan, **liite 4.**). Tässä sillä tarkoitetaan yli 60 vuotta vanhaa metsää, sillä ravinteisissa oloissa sen ikäinen puusto voi olla jo todella järeääkin, ja jopa huonokuntoista. Tämä näkyy mm. siinä, että alueen ainoa ”nuoren” metsän vyöhyke alueen koillis-pohjoisosassa, kosteahkossa ja ravinteisessa notkossa on sekin jo varsin isokokoista ja vanhan metsän oloista. Tämän ”nuoren” metsän ulkopuolella olevien kaikkien vanhan metsän kuvioiden keski-ikä on niinkin korkea kuin yli 140 vuotta. Pääpuulaji niissä vaihtelee kuusesta (*Picea abies*) vaahteraan (*Acer platanooides*), haapaan (*Populus tremula*) ja mäntyyn (*Pinus sylvestris*). Mielenkiintoista on, että alueen pohjoisosassa on laajahko vanhan metsän alue, jonka pääpuulaji on vaahtera. Kallioilla olevilla kuivemmilla metsäkuvioilla pääpuulaji on tavallisesti mänty. Myös yhdellä nuoren metsän kuvioista pääpuulaji on vaahtera, mutta myös rauduskoivu (*Betula pendula*) ja kuusi.

Kuva 5. Itäosan vanhan metsän vyöhyke, vierellä muutaman vuoden takainen myrskytuhoalue.

Luonnontilaisimmillaan metsät ovat idän Kaupin Kansanpuiston alueella, jossa metsäkuvioilla on myös hieman lahoppuuta. Lahoppuulla, ja erityisesti laholla lehtipuuaineksella, on erityisen suuri merkitys metsäluonnon monimuotoisuudelle. Rakennetun alueen itäpuolella sijaitseva kuusta kasvava vanha metsä on huomioitu myös vuoden 2006 vanhojen metsien inventoinnissa arvokkaana sellaisena (**kuva 5.**). Myös Lapinaukean ja Vesipuiston vähäinen puusto on todella iäkästä (arvio, koska eivät sisälly metsäkuviotietoihin).

4. Luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat osa-alueet ja kohteet

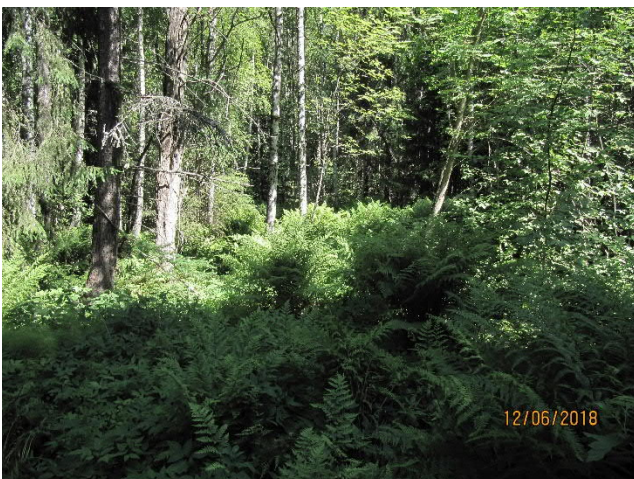
4.1. Avainbiotoopit

Selvitysalueen ainoasta avainbiotoopista vastaa rehevätkö vuohenputki - hiirenporras - käenkaalityypin lehto-/ lehtokorpi, joka lähentelee alaosissaan jopa saniaislehdon ja -lehtokorven ominaispiirteitä (**liite 5.**). Kohde ei kuitenkaan täytä luonnontilaisen kohteen ominaispiirteitä, vaan on lähinnä luonnontilaisen kaltainen. Tästä syystä se on luokassa ”ei-luonnontilaisen kaltainen metsäluonnon arvokas elinympäristö”.

Kohteella kasvaa siis metsäkuviotietojen mukaan kuusta ja rauduskoivua, mutta myös muuta nuorta lehtipuuja harmaalepystä (*Alnus incana*) pihlajaan (*Sorbus aucubaria*), tuomeen (*Prunus padus*) ja raitaan (*Salix capreae*). Alaosassa kasvaa jopa lehtikuusta (*Larix* sp.). Pensaskerroksessa esiintyvät sellaiset lajit kuin koiranheisi (*Viburnum opulus*), vadelma (*Rubus idaeus*) sekä musta- (*Ribes nigrum*) ja punaherukka (*R. rubrum*). Kenttäkerroksen lajistoa ovat :

lehtopalsami (*Impatiens noli-tangere*)
 hiirenporras (*Athyrium filix-femina*)
 kevätlinnunsilmä (*Chrysosplenium alterniflorum*)
 ojakellukka (*Geum rivale*)
 pikkumatara (*Galium trifidum*)
 niittyluhtalitukka (*Cardaminen pratensis* ssp. *pratensis*)
 käenkaali (*Oxalis acetosella*)
 vuohenputki (*Aegopodium podagraria*)

lehtokorte (*Equisetum pratense*)
 rentukka (*Caltha palustris*)
 sudenmarja (*Paris quadrifolia*)
 metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*)
 rönsyleinikki (*Ranunculus repens*)
 korpi-imarre (*Phecopteris connectilis*)
 nokkonen (*Urtica dioica*)
 metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*)
 isoalvejuuri (*Dryopteris expansa*)

Alaosan saniaisosan kasvillisuus on saman tyyppistä kuin yläosan (**kuva 6.**), mutta siellä kasvaa runsaammin lehtopalsamia, kevätlinnunsilmää, vuohenputkea ja hiirenporrasta sekä uutena lähdetähtimöä (*Stellaria alsinea*).

Kuva 6. Itäosan lehtokorpijuotin alaosan saniaislehtoa.

4.2. Kasvistoltaan arvokkaimmat kohteet

Usein vanhat kulttuurikasvilajit ovat eteläisiä, lämpöä, korkeaa ravinteisuutta ja pH:ta vaativia lajeja (Saarisalo – Taubert 1963). Osittain näitä ominaisuuksia löytyy Käpylän kaltaisten omakotitaloalueiden pihoilta, jossa kompostit ja tunkiöt lannoituksen ohella ovat lisänneet maaperän ravinteisuutta sekä hoitamattomat takapihat ja ”suuripiirteinen”-puutarhanhoito ovat luoneet elinympäristöjä monille kulttuurilajille. Tosin alue sijaitsee korkeahkon kallion takana, sen pohjoispuolella eikä lämpimiä etelärinteitä ole. Toisaalta Käpylän alue sijaitsee Näsijärven rantamalla ja ympäristöään korkeammalla, mikä varmaan vähentää sen hallanarkuutta. Hyvin hoidetut yleiset puistot ovat selvitysalueella niitä kasvillisuuden kannalta köyhimpiä alueita. Kaava-alueen asuinalue sijaitsee kokonaan kallion päällä, jonka päällä on ohuelti pääosin moreenia. Alueen itäpuolella Kaupin Kansanpuiston osat ovat maaperältään silkkaa moreenia. Alueen sijainti kallioisella ja moreenipitoisella mäellä aiheuttaa sen, että suurimmaksi osaksi alueen pihat ovat kuivahkoja. Tällaisilla paikoilla on mahdollista löytää kasvillisuudestakin ketomaisia piirteitä, mihin viittaa joidenkin pihojen keto-alkuiset kasvilajit (esim. ketoneilikka, ketohanhikki). Pienialaisesti joillakin paikoin saattaa esiintyä hienompiakin maaperän lajitteita ja kasvupohja voi olla kosteampaa; näin varsinkin alueen notkomaisella keskiosalla. Alueen kasvillisuus ja luonto ovat luonnontilaisen kaltaisessa tilassa/ lähes luonnontilassaan alueen itäosan Kaupin Kansanpuiston osalla ja pohjoispuolen kallioilla.

4.2.1. Kasvistoltaan arvokkaimmat pihat

Selvitysalueen kasvilajiston rikkaus on sen pihojen kulttuurilajistossa. Alueen pientaloasutus on noin 100 vuoden ikäistä ja aluetta on mahdollisesti laidunnettu 1800-luvun puolivälistä alkaen. Tämä saattaa ilmetä vielä joidenkin pihojen kasvillisuudessa. Tässä työssä on tarkoitus hakea pihojen kulttuurihistoriallista arvoa kasviston edustavuuden kautta. Yleisimpiä lajeja Käpylän pihoilta ovat kevätkuohenuuri (*Doronicum orientale*), illakko (*Hesperis matronalis*), hortensiat (*Hydrangea* sp.), villiviinit (*Partenocissus* sp.), kurjenpolvet (*Geranium* sp.), pensasangervot (*Spiraea* sp.), ruusut (*Rosa* sp.), kuunliljat (*Hosta* sp.), maksaruohot (*Sedum* sp.) ja kesäpikkusydän (*Dicentra formosa*).

Kulttuurikasvilajit ovat lajeja, joita ihminen on siirtänyt, viljellyt tai istuttanut tarkoituksellisesti. **Puolikulttuurilajit** sen sijaan ovat lajeja, jotka ovat siirtyneet ihmisen mukana tahattomasti, suosivat ihmisen muovaamia/ tekemiä elinympäristöjä tai ihmisen toiminta on auttanut niiden leviämistä uusiin elinympäristöihin. Jotkut kasvit voivat olla sekä kulttuuri- että puolikulttuurilajeja. Jos laji on luontainen alueella, se ei voi olla tulokas, mutta se voi silti olla kulttuuri- tai puolikulttuurilaji. Muinaistulokkaat ovat yleensä puolikulttuurilajeja lukuun ottamatta yrtti- ja ravintokasveja. **Muinaistulokkaat** ovat ennen 1600-luvun alkupuolta tulleet/ tuotuja lajeja ja ne ovat luonnonsuojelullisessa mielessä lähes samassa asemassa kuin luontaiset lajit. Koristekasvilajeja alettiin tuoda Suomeen vasta 1800-luvulla ja ne ovat siten **uustulokaskulttuurikasvilajeja**.

Kulttuurihistoriallisesta näkökulmasta **muinaistulokkaat ovat arvokkaampia kuin uustulokkaat** ja **puolikulttuurilajisto on arvokkaampi kuin kulttuurilajisto**. Muinaistulokkaat ikään kuin kertovat siitä varhemmasta ja pitempään jatkuneesta kulttuurista, ja osa muinaistulokkaista omaa myös jonkin luonnonsuojelullisen statuksen. Puolikulttuurilajisto käsittää lajeja, jotka ovat siirtyneet, levittäytyneet ja hyötyneet ihmistoiminnasta, mutta siihen ihminen ei ole aktiivisesti vaikuttanut. Tästä näkökulmasta

puolikulttuurilajiston ajatellaan kertovan kulttuurilajistoa paremmin harjoitetusta toiminnasta; sen indikaattoriarvo on viattoman puhdas. Sen sijaan kulttuurilajisto on ihmisen tarkoituksellisesti levittämää ja kertoo vain siitä, että esimerkiksi mitä lajeja on suosittu puutarhaistutuksissa. Sillä on tietysti myös oma arvonsa, mutta tällöin on oltava tarkkana siitä, että mitä aikakautta kulttuurilaji edustaa. Mikäli laji on sekä kulttuuri- että puolikulttuurilaji, on puolikulttuurisuus merkitsevämpi pihojen arvoluokitusta mietittäessä (mikäli kasvilajitaulukoissa toinen näistä on esitetty suluissa, on ilman sulkuja esitetty tekijä määräävämpi, erikseen saatavilla oleva pihakohtainen ja liitteen 1. taulukko).

Kuva 7. Rakuuna pihalla 53, Käpytie 17:ssä. Rakuuna on muinaistulokas ja puhtaasti kulttuurikasvi.

Kuva 8. Valkopeippi pihalla 91, Kuusitie 4:ssä. Myös valkopeippi on muinaistulokas, mutta puolikulttuurilaji.

Uustulokkaat voidaan luokitella myös toisella tapaa kulttuurisen arvon perusteella; **vakiintuneilla uustulokkailla voi katsoa olevan suurempi kulttuurinen arvo kuin satunnaisilla uustulokkailla.** Vakiintuneet saattavat kertoa varhaisempien aikojen mieltymyksistä esimerkiksi koristekasvilajiston suhteen ja sitä tietoa vakiintuneet pystyvät viestittämään jopa läpi vuosisatojen paremmin kuin satunnaisesti esiintyvät lajit. Pihojen arvoluokittamista vaikeuttaa se, että tulokaslajeilla ei ole sellaista luonnonsuojelullista asemaa kuin alkuperäisellä lajistolla. Siksi pihojen kasvistoselvityksen pääpaino on tässä yhteydessä kasvilajien kulttuuriarvossa, jota lajin harvinaisuus tai luonnonsuojelullinen status vain täydentää. Toisaalta vieraskasvilajisto ei useinkaan ole muun eliöstön - esimerkiksi alkuperäisen hyönteislajiston - kannalta niin merkityksellistä kuin alkuperäinen kasvilajisto; se voi olla jopa vaaraksi alkuperäiselle lajistolle.

Kasvilajin kulttuurisen arvon merkitsevyys pihojen luokituksessa on siis pääsääntöisesti arvojärjestyksessä muinaistulokaspuolikulttuurilaji - muinaistulokaskulttuurilaji - luontainen puolikulttuurilaji - uustulokaspuolikulttuurilaji - luontainen kulttuurilaji - uustulokaskulttuurilaji - luontainen laji. Tämä on siis pääsääntöisesti; **poikkeus vahvistaa säännön.** Uustulokkaissa ja luontaisissakin lajeissa on paljon lajeja, jotka kertovat hienosti varhaisemmista vuosisatojen kulttuureista (siksi usein keltaisessa, jokunen jopa punaisessa luokassa). Eli joidenkin lajien pisteytyksessä käytetään hieman vapaampaa, mutta kokemuseräistä harkintaa. Lajin kulttuuriarvoa on arvioitu sen mukaan, että 1.) miten käytetty/ yleinen/ laajalti levinnyt laji on, 2.) miten vanhasta kulttuurilajista on kyse, 3.) onko laji taantuva ja miten helposti leviävä se on, Esimerkiksi ruohosipuli (*Allium*

schoenoprasum). Vaikka laji on Tampereen seudullakin luontainen, mutta harvinainen, täällä sen leviäminen on vähäistä ja sen esiintyminen kertoo lähes aina paikan, jopa satojen vuosien kulttuurihistoriasta. Kuitenkin tällöin on osattava arvioida se, että miten vanha esiintymä on, mahdollisesti paikan historian, muun kasvilajiston ja ympäristön perusteella. Kaava-alueen pihakohtainen lajitaulukot on saatavissa erillisenä raporttina. Taulukossa on lajin lisäksi esitetty kulttuuriarvotuksen perusteena oleva tekijä sekä mahdollinen luonnonsuojelullinen status. Suluissa esitetty (x) tarkoittaa sitä, että lajin puolikulttuurisuus tai kulttuurisuus ei ole aivan selvää tai voimakasta. Puhtaasti luontaisilla ja luontaisesti levinneillä lajeilla ei ole käytännössä kulttuurihistoriallista arvoa ollenkaan, joten niitä lajeja ei turhaan esitetä tässä yhteydessä. Kasvilajitaulukossa kunkin paikan (esim pihan) kasviston kulttuurihistoriallista arvoa arvioitaessa kasvilajille on annettu värikoodi sen kulttuurihistoriallisen merkitsevyyden mukaan, ja kukin väri osoittaa pisteet seuraavasti.

Punainen / 4 pistettä, merkitsevimmät lajit (vastaa jotakuinkin ”pakkoa” huomioida)

Keltainen / 3 pistettä, toiseksi merkitsevimmät lajit (vastaa hyvä tai suositellaan huomioitavaksi)

Vihreä / 2 pistettä, kolmanneksi merkitsevimmät lajit (vastaa sellaista ”pikkukivaa” lajia)

Väritön / 1 piste, vähiten merkitsevimmät lajit (vastaa sellaista ”höysteenä” olevaa seuralaislajia joita ei kuitenkaan tässä ole laskettu kokonaispisteisiin)

Vaikka luonnonsuojelullisella statuksella ei sinänsä ole kulttuurihistoriallista arvoa, niin silti, jos lajilla on jokin seuraava luonnonsuojelullinen status, kerrotaan yo. pistemäärä seuraavasti

Status	Kerroin
NT, RT-N, Vas	1
VU, RT, R	1,5
EN, Dir IV	3
CR, eR	6

jossa ...

NT = silmälläpidettävä laji

RT - N = alueellisesti uhanalainen laji Tampereen pohjoisosissa

Vas = Suomen erityisvastuulaji

VU = vaarantunut uhanalainen laji

RT = alueellisesti uhanalainen laji

R = rauhoitettu laji

EN = erittäin uhanalainen laji

RE = alueellisesti hävinnyt laji

DIR IV = EU:n luontodirektiivin liitteen IV laji eli tiukasti suojeltu laji

CR = äärimäisen uhanalainen laji

eR = erityisesti suojeltu laji

Näiden perusteella saatujen pistemäärien mukaan lasketaan pihojen lajiston pisteet yhteen. Pihat luokitellaan tämän kokonaispistemäärän mukaan sitten kolmeen luokkaan seuraavasti.

Pisteitä > 38 on kolmen tähden piha (***) (vahva arvo)

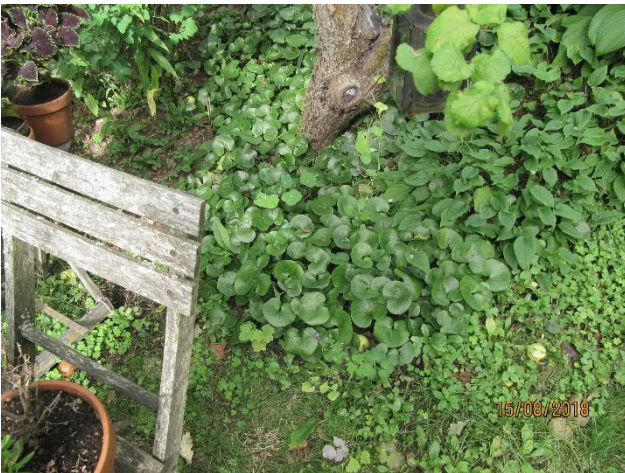
Pisteitä > 18 ja <= 38 on kahden tähden piha (**) (kohtalainen arvo)

Pisteitä <= 18 on yhden tähden piha (*) (välttävä arvo)

Pihoista arvokkain on kolmen tähden piha. Kuitenkin pisteytyksestä huolimatta jätetään jälkijättöisesti, tapauskohtaisesti arvioitavaksi se, että monen tähden kukin piha lopulta on, tiettyjen lajistollisten erityisominaisuuksien ja arvojen perusteella. Luontoasiat kun eivät useinkaan ole luokiteltavissa tarkasti rajattuihin luokkiin.

Käpylän kaava-alueelta pisteytettiin 14 kulttuurikasvilajistollisesti vahvan arvon omaavaa pihaa (liite 6.). Nämä sijoittuvat pääpainoisesti enemmän alueen länsiosaan; Lapinaukean länsipuolella on 10 vahvan arvon pihapiiriä. Mielenkiintoista on se, että yksi näistä pihoista on alueen ainoan kerrostalon pihapiiri, Aaltotie 19:ssä. Kohtalaisen arvon omaavat pihat ovat sirottuneet tasaisesti ympäri aluetta. Näitä pihoja on 54 kappaletta. Välttävän kulttuurikasvilajistollisen arvon omaavia pihoja on 45 kappaletta sirottuneena tasaisesti alueelle.

4.2.1.1. Pihojen statuskasvilajit

Kuva 9. Taponlehti pihalla 96, Vesitie 3:ssa. Nimensä mukaisesti se on myrkyllinen.

Pihoilta tavattiin 16 kappaletta Tampereella jonkin luonnonsuojelullisen statuksen omaavaa kasvilajia. Näistä neljä lajia on alueellisesti uhanalaisia Tampereen pohjoisosissa, neljä lajia on alueellisesti uhanalaisia koko Tampereella, viisi on rauhoitettua lajia, joista yksi on erityissuojeltu, neljä on silmälläpidettävää eli lähes uhanalaista lajia sekä yksi on alueellisesti hävinnyt laji. 10 lajia näistä ei esiinny Tampereella, joten ainakaan ne eivät ole statuksensa osoittamassa asemassa. Ne ovat mitä suurimmalla todennäköisyydellä istutettuja ja/ tai kylvettyjä tai istutus- ja/tai kylvöperäisiä eli eivät kasva luontaisesti pihoilla. Nämä lajit ovat :

hietaneilikka (*Dianthus arenarius*, R)
karhunlaukka (*Allium ursinum*, RE, NT)
karjalanruusu (*Rosa acicularis*, RT)
koiruoho (eli mali, *Artemisia absinthium*, RT)
marjakuusi (*Taxus baccata*, NT)

nurmilaukka (*Allium oleraceum*, RT)
rantatyräkki (*Euphorbia palustris*, R)
talvikkipaju (*Salix pyrolifolia*, eR, R)
taponlehti (*Asarum europaeae*, NT, R)
tuoksumatara (*Galium odoratum*, NT)

Kaksi lajia, vaikka niitä esiintyykin Tampereella luontaisesti, on todennäköisesti viljeltyjä (**kangasajuruoho** (*Thymus serpyllum*, RT, NT) ja **vuorijalava** (*Ulmus glabra*, R)). Näistä 16 lajista mahdollisesti luontaisesti piholla kasvaa neljä lajia (**keltavuokko** (*Anemone ranunculoides*, RT-N), **kesämaksaruoho** (*Sedum annuum*, RT-N), **kyläkellukka** (*Geum urbanum*, RT-N) ja **pähkinäpensas** (*Corylus avellana*, RT-N)) ja näistä todennäköisimmin luontaisesti alueella kasvavat **kyläkellukka** ja **kesämaksaruoho**. Myös pihojen ulkopuolisilla, yleisillä alueilla, kasvaa pähkinäpensasta ja kyläkellukkaa. Kyläkellukka on yleinen kantakaupungissa hyvin erilaisilla paikoilla ja kesämaksaruohoa kasvaa luontaisesti lähimmillään Rauhanniemenkadun varrella olevilla kallioilla.

Kuva 10. Tuoksumatara pihalla 56, Käpytie 32:ssa.

4.3. Kasvistoltaan arvokkaimmat yleiset alueet.

Yleisistä alueista ei ole selvitysalueelta eroteltavissa varsinaisesti yhtään erityisen arvokasta osa-alueita. Kasvistollisesti arvokkaimpia yleisiä alueita ovat kaava-alueen pohjoisreunalla olevat kalliot (**kuva 11.**) ja idässä osat Kaupin Kansanpuistosta, jotka molemmat poikkeavat tavallisesta talousmetsämaasta myös kasvistoltaan.

Usein katujen ja teiden varret ”keräävät” varsinkin vanhoilla, pientalovaltaisilla, puutarha-alueilla myös pihojen lajistoa, jolloin ne toimivat tarvittaessa jollakin tapaa pihoja korvaavina elinympäristöinä kasveille. Näin myös tällä kaava-alueella, mutta useimmiten tilanne näytti olevan tarkoituksellinen; katualueiden rajautuessa kaava-alueella talojen seiniin, talojen ja katujen välinen tila on otettu haltuun ja hoidettu ikään kuin omana pihana.

4.3.1. Yksittäiset kasvikohteet yleisillä alueilla

Pihojen ulkopuolelta löytynyttä huomion arvoista kasvilajistoa (**liite 7.**) ovat aiemmin mainitut **pähkinäpensas** (RT-N, **kuva 12.**), **kesämaksaruoho** (RT-N) ja **vuorijalava** (R) sekä lisäksi **kissankäpälä** (*Antennaria dioica*, NT), **suomenpihlaja** (*Sorbus hybrida*), **lehtopalsami**, **kevätlinnunsilmä**, **lähdetähtimö** ja **piparjuuri** (*Armoracia rusticana*). Piparjuurta kasvaa myös useammalla pihalla ja puiston esiintymä lieneekin piha-alkuperää. Samoin on laita suomenpihlajan.

Näistä lajeista myös piholla kasvavia ovat pähkinäpensas, kesämaksaruoho ja vuorijalava, jotka kaikki omaavat jonkin luonnonsuojelullisen statuksen. Pähkinäpensas ja

Kuva 12. Pähkinäpensas
Härmälänsaarella.

kesämaksaruoho ovat sellaisia lajeja, jotka ovat mahdollisesti luontaisia alueelle ja ovat siten statuksensa osoittamassa asemassa. Vuorijalavan tilanne on hieman mutkikkaampi, sitä kun usein on käytetty koristepuuna. Vuorijalava lieneekin levinnyt Kaupin Kansanpuiston alueelle, kaava-alueen itäosan metsään, pihoilta. Vuorijalava ei täten olisi luontaisesti alueella eikä siten omaisi statuksensa osoittamaa asemaa. Muista lajeista kissankäpälä on lähes varmasti luontaisesti alueella ja siten status on vakavasti otettava. Pähkinäpensasta ja suomenpihlajaa kasvaa Lapinpuiston eteläpäässä sekä kissankäpälää ja kesämaksaruohoa Lapinpuiston länsiosan kallioilla. Huomion arvoisesti lajistosta lehtopalsami, lähdetähtimö ja kevätlinnunsilmä kasvavat itäosan metsän lehtokorvella.

4.4. Lepakoiden suhteen arvokkaimmat osa-alueet

Lepakoista

Kaikki Euroopan Unionin alueella esiintyvät lepakot kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteeseen IV(a). Sen mukaan Suomen lainsäädännössä on huomioitava lajin suotuisan suojelutason säilyminen ja siten lepakoita koskevat luonnonsuojelulain 39 §:n rauhoitussäännökset ja 49 §:n, 1. momentin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämiskielto; lepakoiden lisääntymis- ja levähdys- ja säännöllisten ruokailupaikkojen hävittäminen ja heikentäminen sekä kaikki tahallinen häirintä on kielletty. Muista lepakoista poiketen lampisiippa (*Myotis dasycneme*) kuuluu luontodirektiivin liitteen II lajeihin ja Maailman luonnonsuojeluliitto (IUCN) on luokitellut lajin tilan vaarantuneeksi (VU).

Suomen yleisimmät lepakkolajit ovat pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), viiksisiippalajit (viiksi- (*Myotis mystacinus*) ja isoviiksisiippa (*Myotis brandtii*) ja vesisiippa (*Myotis daubentonii*). Pohjanlepakko on eniten kulttuuriseuralainen jopa hyötyen ihmistoiminnasta ja rakennetuista alueista. Pohjanlepakoiden mieleen ovat teiden ympäristöt, peltojen reunat, järvien rannat ja kylänraitit. Vesisiipat ovat herkkyydessä pohjalepakoiden ja viiksisiippojen väliltä, karttava liiallista valaistusta, liikkuvat myös metsissä, mutta tavallisinta saalistusalueita ovat puuston suojaamat lahdemat, joiden veden pinnalta ne saalistavat hyönteisiä.

Lepakoiden suhteen arvokkaat osa-alueet

Selvitysalueelta tehdyn lepakkoselvityksessä alueelta tavattiin vain pohjanlepakkoa ja sitäkin vain parin yksilön määrä. Alueelta ei löydetty lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueelta ei niin ikään ole osoitettavissa lepakoille tärkeitä ruokailualueita

eikä muita lepakoiden käyttämiä alueita. Kaiken kaikkiaan kaava-alue näyttää olevan lepakoiden suhteen arvotonta aluetta, mikä on toisaalta erittäin yllättävää ottaen huomioon, että alueella on toistasataa vanhaa rakennusta, joissa olisi mahdollista olla runsaasti lepakoiden sopivia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja jopa talvehtimispaikkoja. Lisäksi alue rajautuu vanhaan Kaupin Kansapuiston metsään sekä kallioalueeseen, joiden luulisi suosivan lepakoiden olemassaoloa.

4.5. Liito-oravat

Yleistä

Liito-orava on silmällä pidettävä EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV(a) laji, jota koskevat luonnonsuojelulain 39 §:n rauhoitussäännökset ja 49 §:n, 1. momentin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämiskielto. Lisäksi se on Suomen erityisvastuulaji. Vuonna 2015 laji siirrettiin luokasta vaarantunut uhanalainen (VU) luokkaan silmälläpidettävä (NT). Mutta Ilpo Hanski kertoo vuonna 2016 julkaistussa kirjassaan ”Liito-orava - biologia ja käyttäytyminen”, että siirto silmälläpidettäviin perustui puutteellisiin tietoihin kymmenen vuoden aikaisesta kannan kehityksestä ja että lajin kuuluisi yhä olla vaarantunut uhanalainen. Kannan taantuminen on valtakunnallisesti ollut yli 30 % kymmenen viime vuoden aikana.

Liito-oravan kannalta ongelmallisinta on sopivien kolopuiden vähyys, metsien pirstaloituminen ja aukottuminen. Liito-oravan mieluisinta elinympäristöä ovat järeähköä kuusta kasvavat lehtisekametsät, joissa kuusen osuus on 30 - 40 %. Erityisessä suosiossa ovat haapaa kasvavat metsiköt. Haapa ja leppä ovat liito-oravan tärkeimmät ravintopuut ja sen pesäkolo on todennäköisimmin haavassa. Ravinnoksi kelpaavat myös koivu ja raita, joskus jopa männyn ja kuusen silmut. Otollisia elinympäristöjä liito-oravalle ovat myös järeät kuusikot, joiden reunamilla kasvaa paremmin ravinnoksi kelpaavaa lehtipuuta. Liito-orava on varttuneiden metsien asukki, mutta se tulee toimeen myös nuoremmissa metsissä, kunhan ainakin lähetyvillä on varttunutta metsää.

Pohdittaessa lajin elinmahdollisuuksia tietyllä alueella olisi otettava huomioon biotoopiltaan sille soveliaat alueet kulkuväylineen mahdollisimman ehyenä kokonaisuutena (pesäkolot, kulkureitit, ravintometsät ja – puusto ja levähdyspaikat), jotta populaation eri yksilöt elinympäristöineen eivät joutuisi liian eristyksiin muista ja poikasilla olisi mahdollisuus lähteä etsimään omia asuinsijojaan. Metsäisten alueiden yhtenäisyys on siis tärkeää liito-oravan populaation säilymisen kannalta. 50 - 60 metriä leveät aukeat alkavat olla lajin kulkemisen kannalta lähes esteitä ja maassa liikkuessaan se on kömpelö. Liito-orava ei laskeudun maahan kuin pakosti, jos se liito on jäänyt liian lyhyeksi tai joskus vapaaehtoisestikin, mutta tällöinkään se ei kaikkoo puusta muutamaa metriä kauemmaksi.

Tilanne selvitysalueella

Selvitysalueelta tai sen välittömästä läheisyydestä tehtiin havaintoja liito-oravasta tai sen jätöksistä alueen pohjois-, länsi-, itä- ja kaakkoispuolelta (**liite 8.**). Konkreettisenä havaintona saatiin asukkaan havaitsema liito-orava kaava-alueen etelärajalta, Helle- ja Käpytien risteyksen paikkeilla.

Esiintymän varsinainen ydinalue on kaava-alueen itäosassa, Kaupin Kansanpuiston puolella, jossa liito-orava todennäköisesti pesii. Ydinalueelta löytyi kaksi oravan risupesää

ja yksi kolopuu. Risupesiä on vaikeaa havaita maasta käsin ja niitä todennäköisesti on enemmänkin alueella. Ydinalue sijaitsee alueella, jossa on riittävän laajalti liito-oravan elinympäristöksi hyvin ja välttävästi soveltuvaa metsää, myös tämän selvitysalueen ulkopuolella. Myös Rauhanniementien varren oppilasasuntotalojen välisestä metsälöystä löytyi risupesiä ja Lapinpuiston länsiosasta yksi kolopuu ja pönttö, jossa liito-oravan pesiminen saattaisi juuri ja juuri olla mahdollista. Jätökset oppilasasuntotalojen välisissä metsälöyissä osoittavat, että liito-orava käyttää kulkemiseen tätä pohjoista, biotoopiltan elinympäristöksi välttävästi soveltuvien metsälaikkujen riviä, kallioalueen tyvellä. Liito-orava tuskin pesii Lapinpuiston kohtalaisen avaralla alueella, mutta jätökset osoittavat lajin kulkeneen alueella; ehkä uroksen keväisestä liikkumisesta tai poikasten maailmallelähdestä, tai sitten ihan vaan idässä asuvan otuksen liikkumisesta elinympäristönsä rajoilla (**kuva 13.**). Mutta Lapinpuisto ei ominaispiirteiltään mitenkään vaikuttaisi todennäköiseltä pesimispaikalta, ottaen huomioon myös sen, miten laajat vanhat metsä aukeavat idän suuntaan.

Kuva 13. Lapinpuiston länsipää, jossa havaintoja liito-oravasta vuonna 2018.

Liito-orava käyttää melko varmasti huomattavasti laajemmin tätä itäpuolista metsää kuin mitä tämä selvitys tuo esille. Aiemmin liito-oravasta on havaintoja runsaasti Rauhanniemen ja Koukkuniemen alueelta sekä Kaupin sairaalan tienoilta. Kaava-alueen piholla kasvaa niin runsaasti ja monipuolisesti liito-oravan kulkuun ja ravinnoksi sopivaa, vanhaakin, puustoa, että laji todennäköisesti käyttää lähes koko aluetta.

5. Yhteenveto ja kaavoituksessa huomioon otettavaa

Selkeästi **luonnonsuojelulla suojeltavia** kohteita selvitysalueelta ovat liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat. Erittäin vahvasti suositeltavaa on säilyttää liito-oravan elinympäristöt kulkuyhteyksineen ja tämä on myös paikallisen ELY-keskuksen ilmeinen linjaus. Liito-oravan olemassaolosta ei saatu havaintoja tonteilta, mutta on mahdollista, liito-orava käyttää runsasta lehtipuuvältaista pihapuustoa ravintonaan ja kulkuyhteytenään. Laji saattaa pesiä jopa talojen ullakoilla ja rakennusten koloissa. Sen sijaan vuorijalavan rauhoitussuoja ei ole aivan mutkaton asia, sillä se ei todennäköisesti kasva selvitysalueella luontaisesti, vaikka toisaalta vuorijalavan taimet ovat ehkä levinneet istutuksista, mutta rinnastetaanko ne silloin luontaisesti paikoilleensa levinneiksi vai ei. Kuitenkaan tiukasti tulkiten, rauhoitus ei rajoita asemakaavoitusta.

Liito-oravan ja vuorijalavan lisäksi olisi **hyvä ottaa tai suositellaan otettavaksi huomioon** selvitysalueen muut luonnonarvot. Tällaisia ovat alueelta inventoitu avainbiotooppi, Kaupin Kansanpuiston puolella oleva lehto/ lehtokorpi, huomioon otettavat kasvilajit (idän avainbiotoopilla ja Lapinpuistossa), alueen vanhat metsät ja kaava-alueen pohjoisrajalla olevat kalliot, vaikka ne eivät täytäkään avainbiotoopin kriteerejä jäkälikkőkalliosta. Kallioalue omaa tavanomaisesta talousmetsästä poikkeavana kohteena poikkeavat

Kuva 14. Kaava-alueen pohjoisreuna kallioaluetta, taustalla TOAS:n rakennus.

ominaispiirteet paahteisuudessaan ja pienilmastossaan, mikä saattaa ylläpitää myös poikkeavaa lajistoa kasveista hyönteisiin ja muuhun eliökuntaan (**kuva 14.**).

Piha-alueiden kasvistikartoituksen tuloksena syntynyt kulttuurikasvistollinen arvokartta on lähinnä **informatiivinen**, sillä ei ole juridista suojeluarvoa eikä sen perusteella maankäytön suunnittelussa yksityisille piha-alueille voine määrätä varsinaisia suojelumääräyksiä, vaikkakin jollakin tasolla maankäytön suunnittelulla voi tonttienkin käyttöä ohjata. Lisäksi selvitysalueelta ei löytynyt kasvistollisesti - ei luonnonsuojelullisesti eikä kulttuuriarvojen suhteen - niin arvokasta pihaa, että suojelumääräyksille olisi tarvettakaan.

Nykyään rakentamispaineet ovat suuremmat kuin vuosikymmeniä sitten ja se näkyy monilla pientaloalueillakin. Pienille tonteille pyritään rakentamaan kaikki ne neliöt, jotka ovat kaavan mukaan mahdollista, ja siinä yhteydessä pihat usein käännetään ympäri, pinnoitetaan asfaltilla tai kivetyksillä ja rakennetaan laajoja patioita, jolloin kasveille ei juurikaan jää "jalansijaa". Kuitenkin ns. suojelukaavalla on mahdollista nostaa esille myös tonttien kasvilajistollisia arvoja. Toivottavasti tämä selvitys nostattaa myös tontin omistajissa omaa suojeluhalukkuutta.

Kuva 15. Piharakentamista Käpylässä.

Lähteet

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2017: Käpylän asemakaavan nro 8181 lepakkoselvitys, 28.9.2018. - Tampereen kaupunki, ID: 1 750 745, 12 s.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J. ym. 1998: Retkeilykasvio, 4. painos. - Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. Yliopistopaino, Helsinki 1998.

Lampinen, R. & Lahti, T. 2007: Kasviatlas 2006. - Helsingin Yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. Levinneisyyskartat osoitteessa <http://www.luomus.fi/kasviatlas>.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnonarvokkaat elinympäristöt. - Metsälehti Kustannus, Helsinki. Paino: Karisto Oy, Hämeenlinna 1998.

Mossberg B. & Stenberg L. (suom. Vuokko S. & Väre H.) 2003: Suuri Pohjolan Kasvio. - Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim./eds.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.

Tampereen kaupunki 2018: Nekalan asemakaavamuutosalueen nro. 8644 Eliöstö- ja Biotooppiselvitys. - Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristön suunnittelu, Asemakaava 1.2.2018, 42 s.

Tampereen kaupungin kiinteistötoimi, metsäsuunnitelma vuosille 2011-2020.

Tampereen kaupungin ympäristövalvonta/ Nieminen, J. 2006: Tampereen kaupungin vanhat metsät – selvitys. – Tampereen kaupungin ympäristövalvonta, Tampereen kaupungin kiinteistötoimi, Tampereen kaupungin katu- ja vihertuotanto.

Tampereen kaupungin Oracle – sähköinen tietokanta.

Liite 1. Lapin Käpylän asemakaavamuutosalueen nro 8182 pihojen kulttuurikasvilajistokartoituksessa huomioidut lajit.

<i>Laji</i>	<i>Luontainen</i>	<i>Kulttuurilaji</i>	<i>Puolikulttuurilaji</i>	<i>Uustulokas</i>	<i>Muinaistulokas</i>
Akileijalaji		x	x	x	
Alaskankleitonia		x		x	
Alaskankurjenpolvi		x		x	
Alppikärhö		x		x	
Alppiruusulaji		x		x	
Arovuokko		x		x	
Auringonkukka		x		x	
Englannin raiheinä					
Esikko laji		x		x	
Etelänruusuoho		x		x	
Hapankirsikka		x		x	
Harakankello			x		x
Harjaneilikka		x		x	
Harmaamalvikki		x		x	
Harmaaminttu		x		x	
Harmio			x	x	
Heisi laji	(x)	x		x	
Helminukkajäkkärä		x		x	
Hentosavikka			x		x
Hietaneilikka (R)	(x)	x		(x)	
Hopeahärkki		x		x	
Hopeamaruna		x		x	
Hopeatäpläpeippi		x		x	
Huiskunauhus		x		x	
Humala	x	x			
Huopakeltano	x		x		
Hämykurjenpolvi		x		x	
Idänkanukka		x		x	
Idänpensaskanukka		x		x	
Idänsinililja		x	x	x	
Idänunikko		x		x	
Idänvirpiangervo		x		x	
Iisoppi		x			x
Illakko		x	(x)	x	
Isohirvenjuuri		x		x	
Isohopeahanhikki		x	x		x
Isomaksaruoho	x	x	(x)		
Isomaksaruoho (Atlanta)		x		x	
Isorikko		x		x	
Isoritarinkannus		x		x	
Isotuomipihlaja		x		x	
Isotähtiputki		x		x	
Jaloangervot		x		x	

Jalokiurunkannus		(x)	x	x	
Jalominttu		x	(x)	x	
Jalopähkämö		x		x	
Japaninangervo		x		x	
Japaninhortensia		x		x	
Japanintatar		x		x	
Japaninvaahtera		x		x	
Juhannusruusu		x	(x)	x	
Jättilaukka		x		x	
Jättipalsami		x	x	x	
Jättipiisku (Isopiisku)		x	(x)	x	
Jäykkänata			x	x	
Kaalivalvatti			x		x
Kalliomaksaruoho		x	x	x	
Kamomillasaunio		(x)	x		x
Kanadanpiisku		x	(x)	x	
Kanadanvuokko		x		x	
Kangasajuruoho (RT, NT)	x	(x)	x		
Karhunköynnös		x	(x)	x	
Karhunlaukka (RE, NT)		x		x	
Karjalanruusu	x	x	x		
Karpaattienkello		x		x	
Karvaskallioinen			x		x
Katsura		x		x	
Kaukasianjättiputki		x	x	x	
Kaukasianmaksaruoho		x		x	
Kaunokainen		(x)	x	x	
Kehäkukka		x		x	
Keijunkukka		x		x	
Keltamaite	x		x		
Keltamaksaruoho	x	(x)	x		
Keltamo			x		x
Keltapäivänlilja		x		x	
Keltavuokko (RT-N)	x	x	x		
Keltaängelmä	x		x		
Kenttätyräkki		x	x	x	
Kesämaksaruoho (RT-N)	x		x		
Kesäneilikka (/taika-/ kiinaneilikka)		x		x	
Kesäpikkusydän		x		x	
Ketohanhikki			x		x
Ketoneilikka 'albus'		x		x	
Kevätkaihonkukka		x		x	
Kevätvuohenjuuri		x		x	
Kiertotatar			x		x
Kiiltoluppio		x		x	
Kiiltotuhkapensas		x		x	

Kiinanlaikkuköynnös		x		x	
Kilkkaruoho		(x)	x	x	
Kilsepensas laji		x		x	
Kirjokeltapeippi		x	(x)	x	
Kirjolehtikanukka		x		x	
Kirjovuohenputki	(x)?	x	x	x	
Kissankello	x		x		
Kivikkosuopayrtti		x		x	
Koiranheisi	x	x	x		
Koivuangervo		x		x	
Konnantatar		(x)	x	x	
Korallikeijunkukka		x		x	
Koreahohdekukka		x		x	
Koristekäenkaali		x	x	x	
Kotkansiipi	x	x			
Kriikuna		x	x		
Kujapaju		x		x	
Kultapallo		x		x	
Kultatyräkki		x		x	
Kumina		x	x		x
Kurjenkello	x	x	x		
Kurjenmiekkalaji		x		x	
Kurjenpolvi lajit		x		x	
Kuunlilja		x		x	
Kyläkarhiainen			x		x
Kyläkellukka (RT-N)	x		x		
Kyläkurjenpolvi		x	(x)	x	
Kylämalva		x			x
Kärhöt		x		x	
Kääpiöneilikka		x		x	
Köynnöshortensia		x		x	
Köynnöskuusama		x		x	
Köynnösruusu laji		x		x	
Lamoherukka		x		x	
Lamohietakirsikka		x		x	
Lampaannata	x		x		
Laventeli		x		x	
Lehtokuusama	x	x	x		
Lehtomaitikka		x	x	x	
Lehto-orvokki	x				
Lehtosalvia		x		x	
Lehtosinilatva		x	(x)	x	
Lipstikka		x		x	
Liuskakurjenpolvi		x		x	
Liuskanauhus		x		x	
Loistoangervo		x		x	

Lumikello		x		x	
Lumikärhkö		x		x	
Lumimarja laji		x		x	
Lumipalloheisi		x		x	
Lutukka			x		x
Lännenheisiangervo		x		x	
Lännenpiippuköynnös		x		x	
Magnolia		x		x	
Mahonia		x		x	
Maitokello		x		x	
Mali, koiruoho (RT)		x	x		x
Marja-aronia		x		x	
Marjakuusi (NT)		x		x	
Marunatuoksukki			x	x	
Mattorikko		x		x	
Mehitähti		x		x	
Minttu laji	(x)	x	x		
Mongolianmaksaruoho		x		x	
Mongolianvaahtera		x		x	
Mooseksenpalavapensas		x		x	
Morsiusangervo		x		x	
Myskimalva		x	x		
Mäkikuisma	x		x		
Mäkimeirami		x		x	
Nauhuslaji		x		x	
Neilikkaruusu		x		x	
Norjanangervo		x		x	
Nurmilaukka (RT)		x	x		x
Ojakärsämä		(x)	x	x	
Oopiumunikko		x		x	
Oppineitten kukka		x		x	
Orapaatsama		x		x	
Orapihlaja		x		x	
Palavarakkaus		x		x	
Palloheisi		x		x	
Pallohortensia		x		x	
Parsa		x	x	x	
Pasuunakukka		x		x	
Patjarikko		x		x	
Peittokurjenpolvi		x		x	
Peltohanhikki			x		x
Peltotädyke			x		x
Peltokonnauris			x		x
Pensashanhikki		x		x	
Pensasmustikka		x		x	
Pensaspuu		x		x	

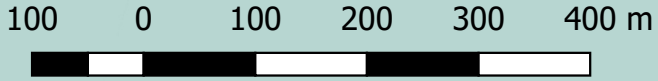
Persianjättiputki		x	x	x	
Peurankello		x	(x)		x
Piennarmatara			x	x	
Pihajasmike		x		x	
Pihasyreeni		x		x	
Pihlaja-angervo		x		x	
Pihtakuusi		x		x	
Piippuköynnös		x		x	
Pikkujasmike		x		x	
Pikkukäenrieska	x	x	x		
Pikkutöyhtöangervo		x		x	
Piparjuuri		x		x	
Pohjanruusujuuri		x		x	
Poimulehti laji (koriste)		x		x	
Puistolemmikki		x	x	x	
Puistovillakko		x	x	x	
Pukinparta			x		x
Puksipuu		x		x	
Puna-ailakki		x	x	x	
Punakoiso	x		x		
Punalehtiruusu		x		x	
Punapeippi			x		x
Punapietaryrtti		x		x	
Punasavikka			x	x	
Purasruoho		x		x	
Purppuraheisiangervo		x		x	
Purppurakeijunkukka		x		x	
Pyreneitten kurjenpolvi		x		x	
Pähkinäpensas (RT-N)	x	x			
Päivänhattu sp.		x		x	
Päivänkakkara			x		x
Päärynä		x		x	
Rakuuna		x			x
Rantatyräkki (R)		x		x	
Rantatädyke	x	(x)	x		
Raunioyrtti		x		x	
Rikkanenätti			x	x	
Rohtoraunioyrtti		x		x	
Ruoholaukka (r.sipuli)	x	x	(x)		
Ruostehappomarja		x		x	
Ruotsinpitkäpalko	x		x		
Ruotsinraunioyrtti		x		x	
Ruskolilja		x	(x)	x	
Rusopajuangervo		x		x	
Ruusujuuri		x		x	
Ruusumalva		x		x	

Ruusorapihlaja		x		x	
Ruusut	x	x	x	x	x
Rönsyakankaali		x	(x)	x	
Rönsyansikka					
Rönsytiarella		x		x	
Saksankirveli		x	(x)	x	
Saksankurjenmiekkä		x		x	
Salaattikleitonia		x		x	
Salvia laji		x		x	
Sammalleimu		x		x	
Seittitakiainen			x		x
Seppelvarpu		x		x	
Silkkiunikko		x	(x)	x	
Sinilobelia		x		x	
Sininata		x		x	
Sinipallo-ohdake		x		x	
Siperianhernepensas		x		x	
Siperianmaksaruoho		x		x	
Siperiannauhus		x		x	
Siperianunikko		x		x	
Siperianvirpiangervo		x		x	
Sirokesäkynttilä		x		x	
Sitruunamelissa		x		x	
Sormivaleangervo		x		x	
Sormustinkukka		x		x	
Suikeroalpi		x	x	x	
Sulkavaleangervo		x		x	
Suomenpihlaja		x	(x)	x	
Suomentatar		x		x	
Suopayrtti		x		x	
Syysasteri		x		x	
Sysshortensia		x		x	
Syysleimu		x		x	
Säleikkövilliviini		x		x	
Särkynytsydän		x		x	
Särmäkuisma			x		x
Talvikkipaju (eR, R)		x		x	
Talvio		x		x	
Tammi	x	x	x		
Taponlehti (NT, R)		x		x	
Tarha alpi		x		x	
Tarha-ajuruoho		x		x	
Tarhajouluruusu		x		x	
Tarhakalliokielo		x		x	
Tarhakullero		x		x	
Tarhakurjenpolvi		x		x	

Tarhalaukkaneilikka		x		x	
Tarhamaksaruoho		x	(x)	x	
Tarhaojukkaviini		x		x	
Tarhapioni		x		x	
Tarharaunioyrtti		x	x	x	
Tarharistikki		x		x	
Tarhatyräkki		x	(x)	x	
Tarhaukonhattu		x		x	
Tiikerililja		x		x	
Tillipioni		x		x	
Tuhkapensas		x		x	
Tuijat		x		x	
Tulikellukka		x		x	
Tuohituomi		x		x	
Tuoksukurjenpolvi		x		x	
Tuoksumatara (NT)	x	(x)	x		
Tuoksuvatukka		x	(x)	x	
Tuomipihlaja laji		x		x	
Turkestanin maksaruoho		x		x	
Tyrni	x	x			
Tähkäkimikki		x		x	
Tähtimagnolia		x		x	
Tähtirikko		x		x	
Töyhtöangervo		x		x	
Ukkolaukka		x		x	
Ukkomansikka		x	x	x	
Ukonkello		x		x	
Ukontulikukka	x		x		
Unkarinsyreeni		x		x	
Vadelma (valkoinen)		x		x	
Vahamaksaruoho	x	x			
Valkoailakki			x	x	
Valkoapila "purpurascens quadrifolium		x		x	
Valkokirjokanukka		x		x	
Valkomaksaruoho		x		x	
Valkopeippi			x		x
Valkovuokko	x	x	x		
Valtikkanauhus		x		x	
Varjolilja		x		x	
Varjoyrtti		x		x	
Verikurjenpolvi		x		x	
Viherminttu		x		x	
Viipurilainen punaluumu					
Viiruhelppi		x		x	
Villiviini laji		x		x	
Viuhkokeltano	x		x		

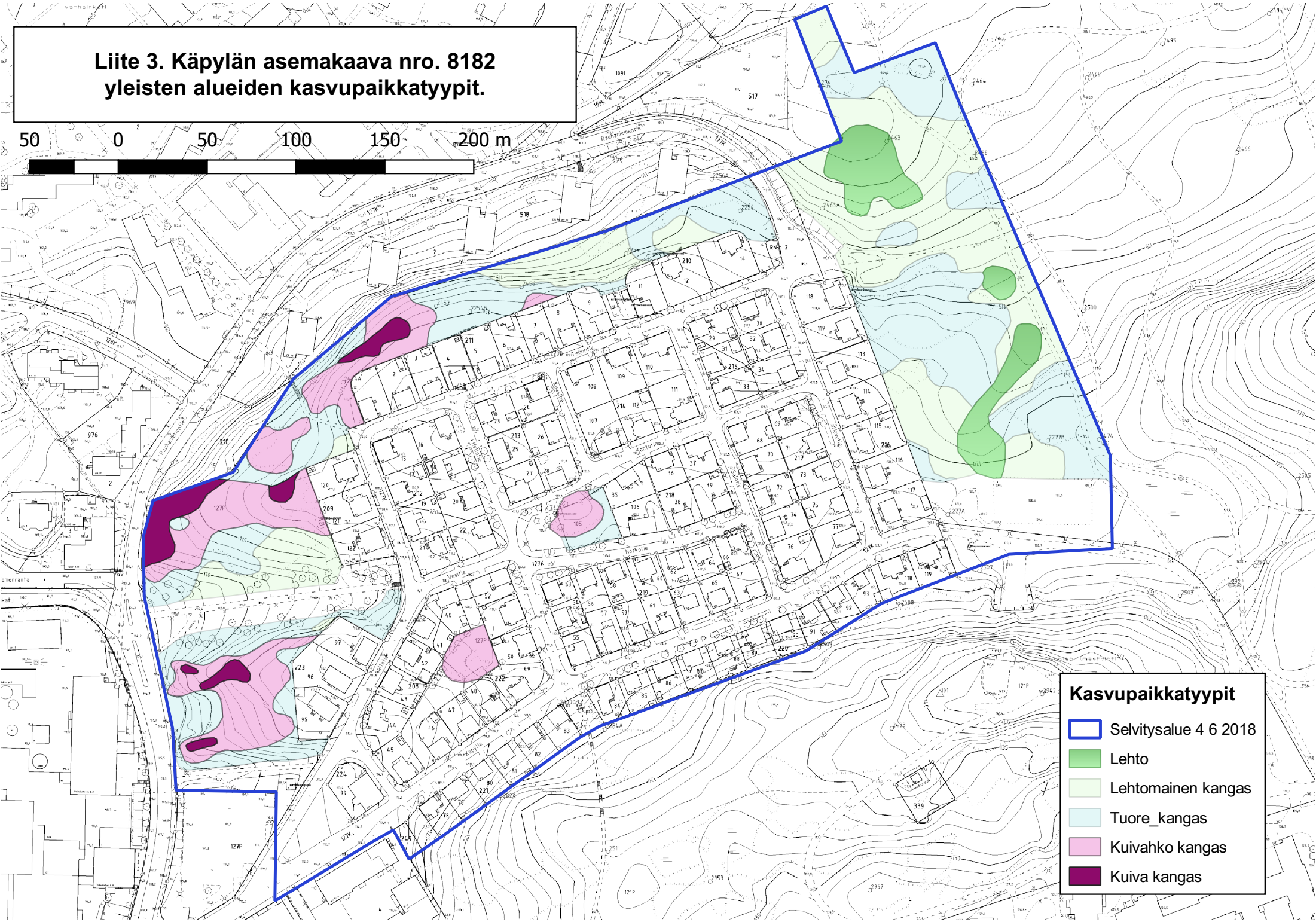
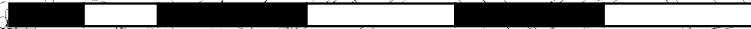
Vuohenkello		x		x	
Vuorijalava (R)	x	x	x		
Vuorikaunokki		x		x	
Vuorikilpi		x		x	
Väriminttu		x		x	

Liite 2. Käpylän asemakaavan nro 8182 sijainti.

Liite 3. Käpylän asemakaava nro. 8182 yleisten alueiden kasvupaikkatyytit.

50 0 50 100 150 200 m

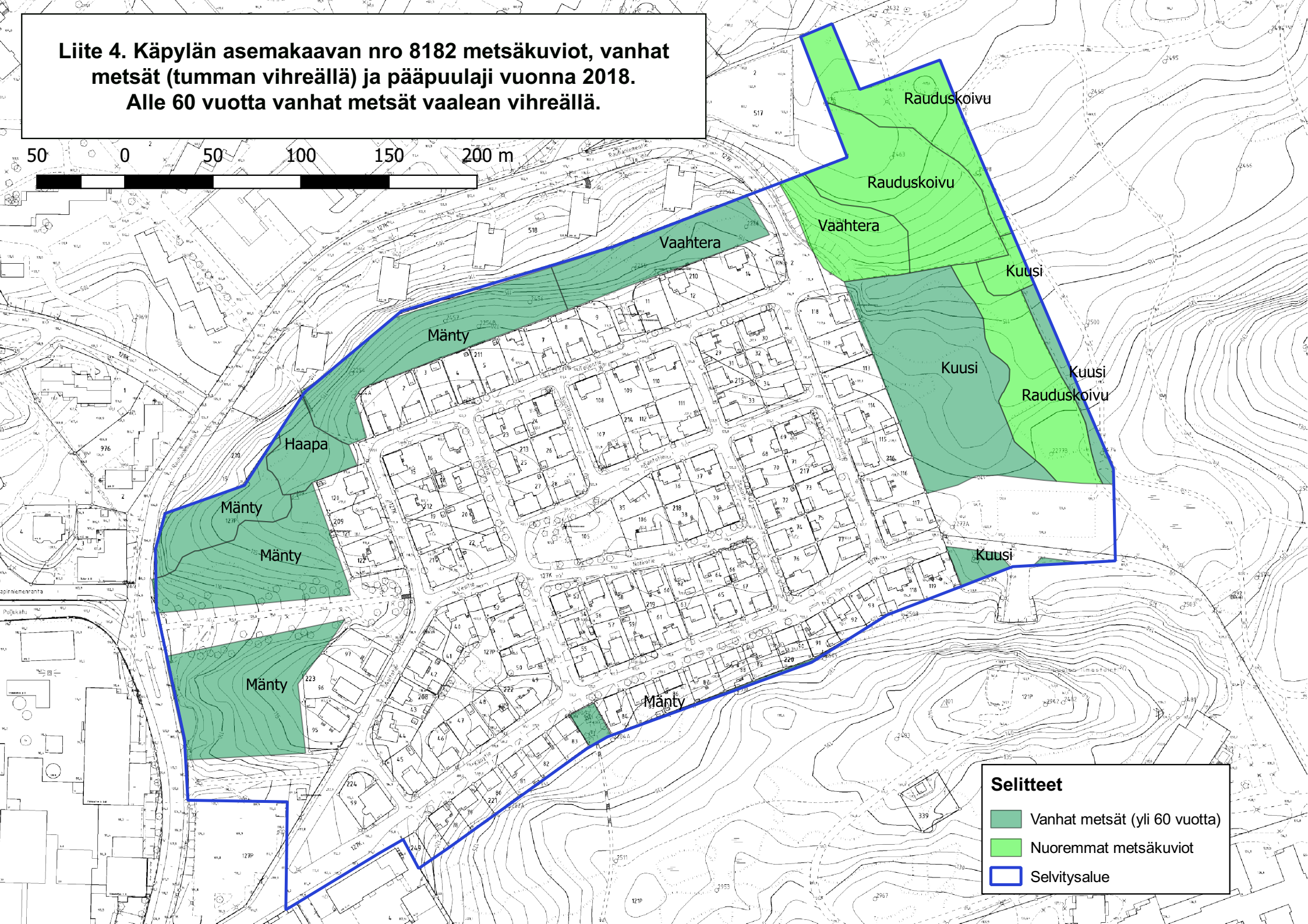

Kasvupaikkatyytit

- Selvitysalue 4 6 2018
- Lehto
- Lehtomainen kangas
- Tuore_kangas
- Kuivahko kangas
- Kuiva kangas

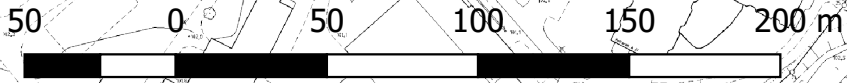
**Liite 4. Käpylän asemakaavan nro 8182 metsäkuviot, vanhat metsät (tumman vihreällä) ja pääpuulaji vuonna 2018.
Alle 60 vuotta vanhat metsät vaalean vihreällä.**

50 0 50 100 150 200 m

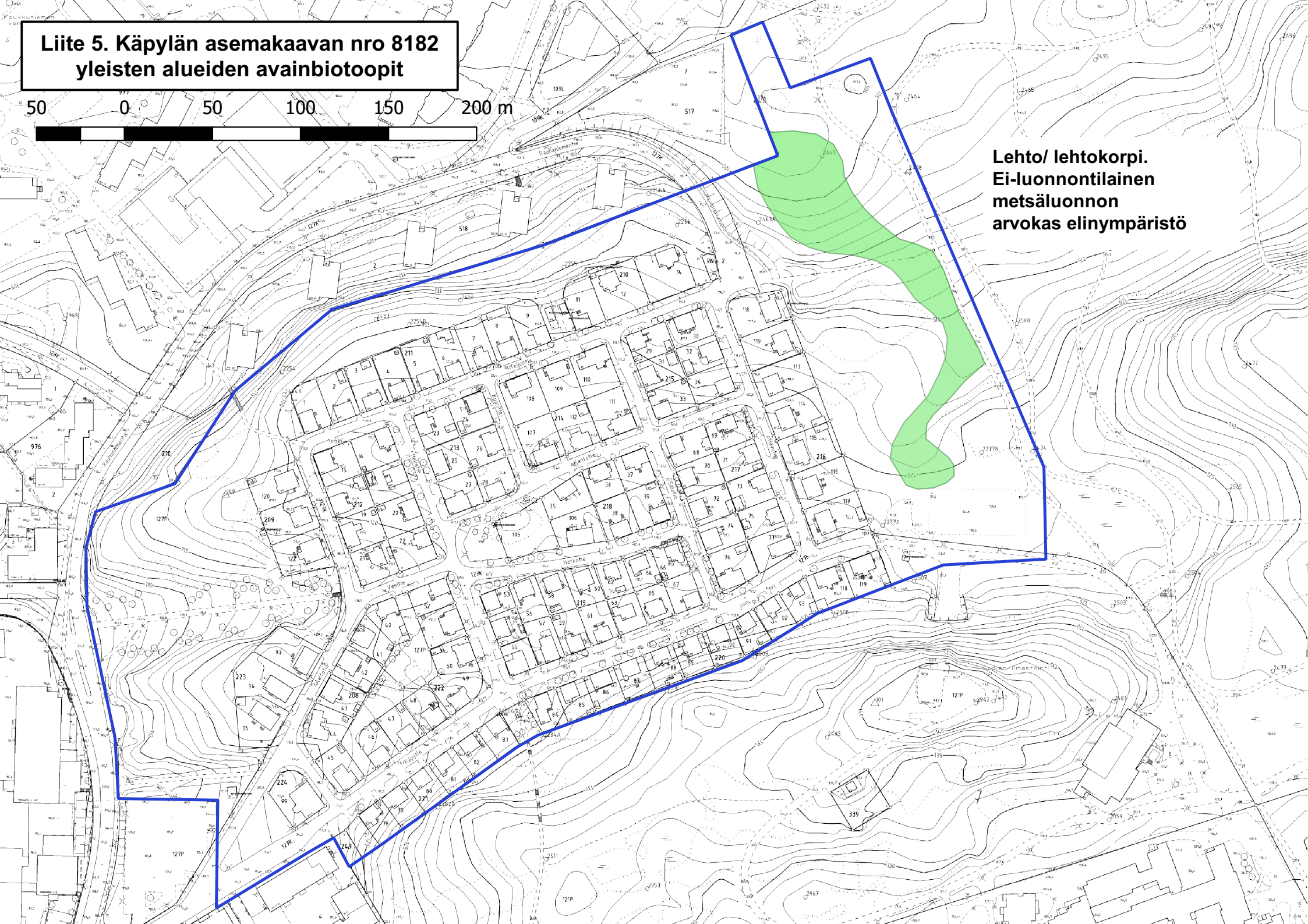

- Selitteet**
- Vanhat metsät (yli 60 vuotta)
 - Nuoremmat metsäkuviot
 - Selvitysalue

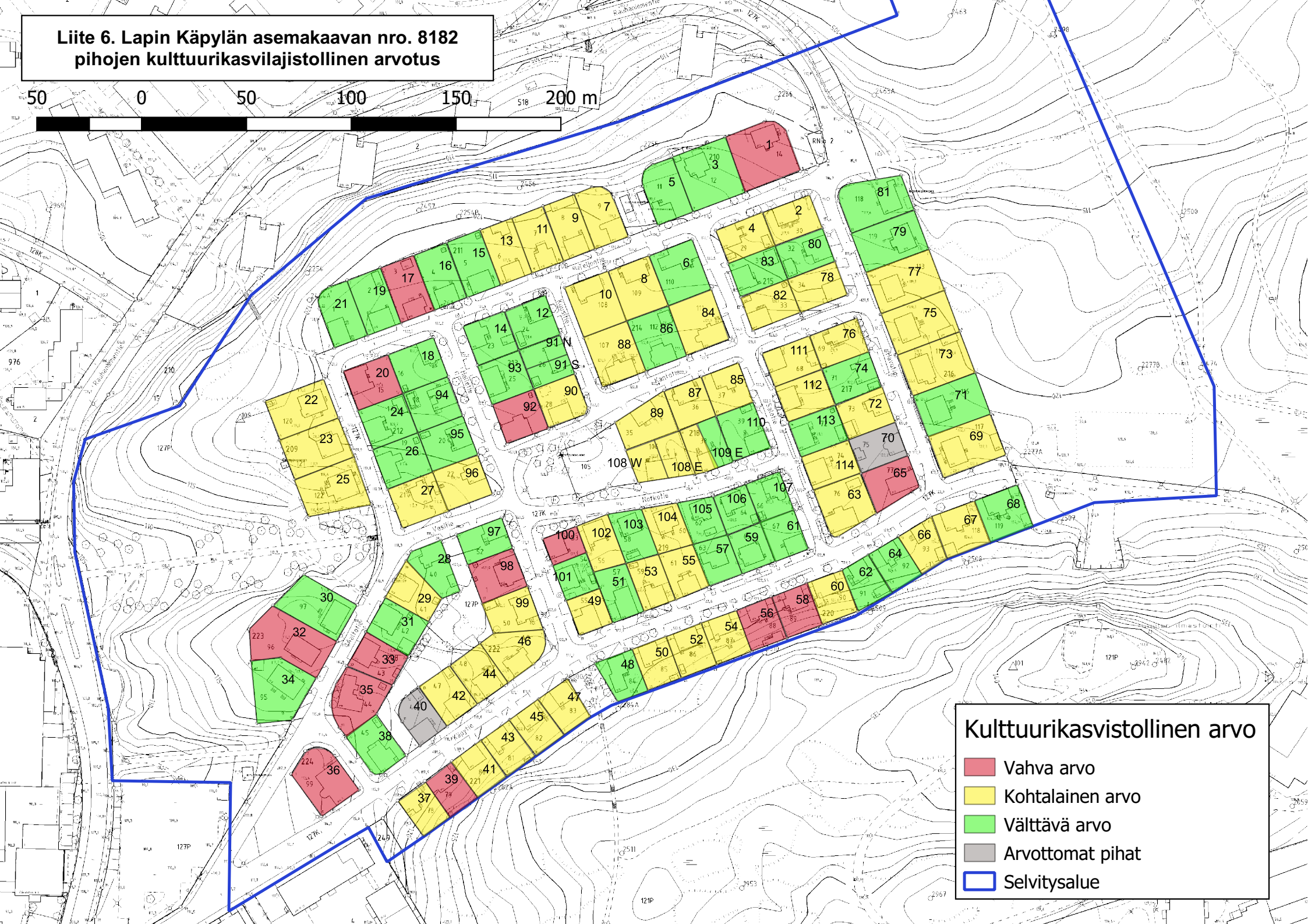
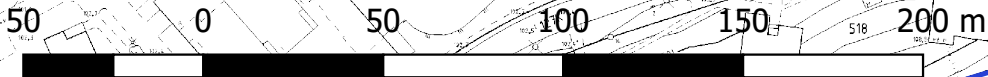
**Liite 5. Käpylän asemakaavan nro 8182
yleisten alueiden avainbiotoopit**

**Lehto/ lehtokorpi.
Ei-luonnontilainen
metsäluonnon
arvokas elinympäristö**

**Liite 6. Lapin Käpylän asemakaavan nro. 8182
pihojen kulttuurikasvilajistollinen arvotus**

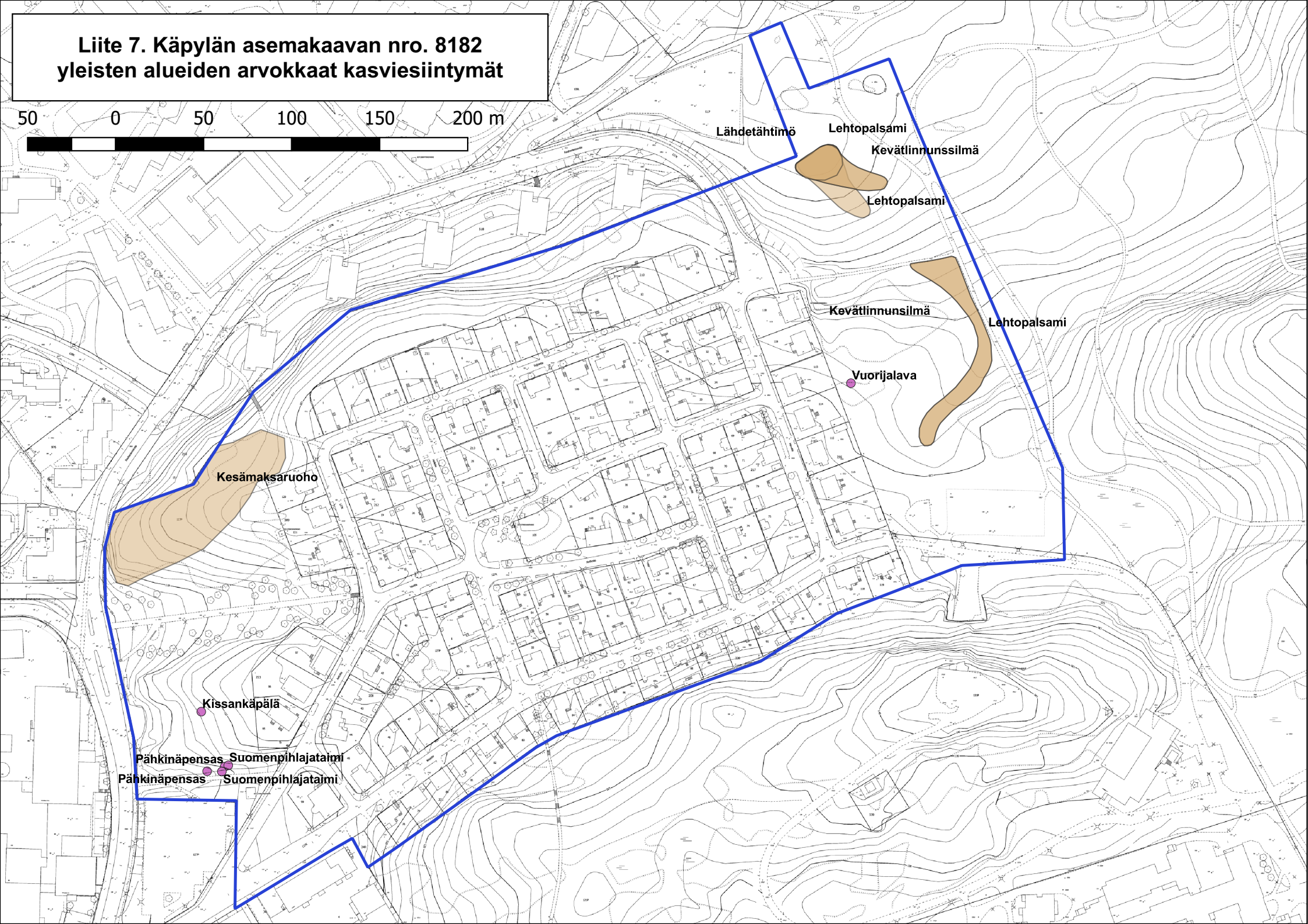
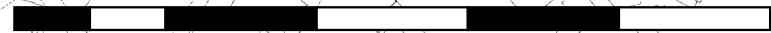

Kulttuurikasvistollinen arvo

- Vahva arvo
- Kohtalainen arvo
- Välttävä arvo
- Arvottomat pihat
- Selvitysalue

**Liite 7. Käpylän asemakaavan nro. 8182
yleisten alueiden arvokkaat kasviesiintymät**

50 0 50 100 150 200 m

Lähdetähti

Lehtopalsami

Kevätlinnunsilmä

Lehtopalsami

Kevätlinnunsilmä

Lehtopalsami

Vuorijalava

Kesämäksäruoho

Kissankäpälä

Pähkinäpensas

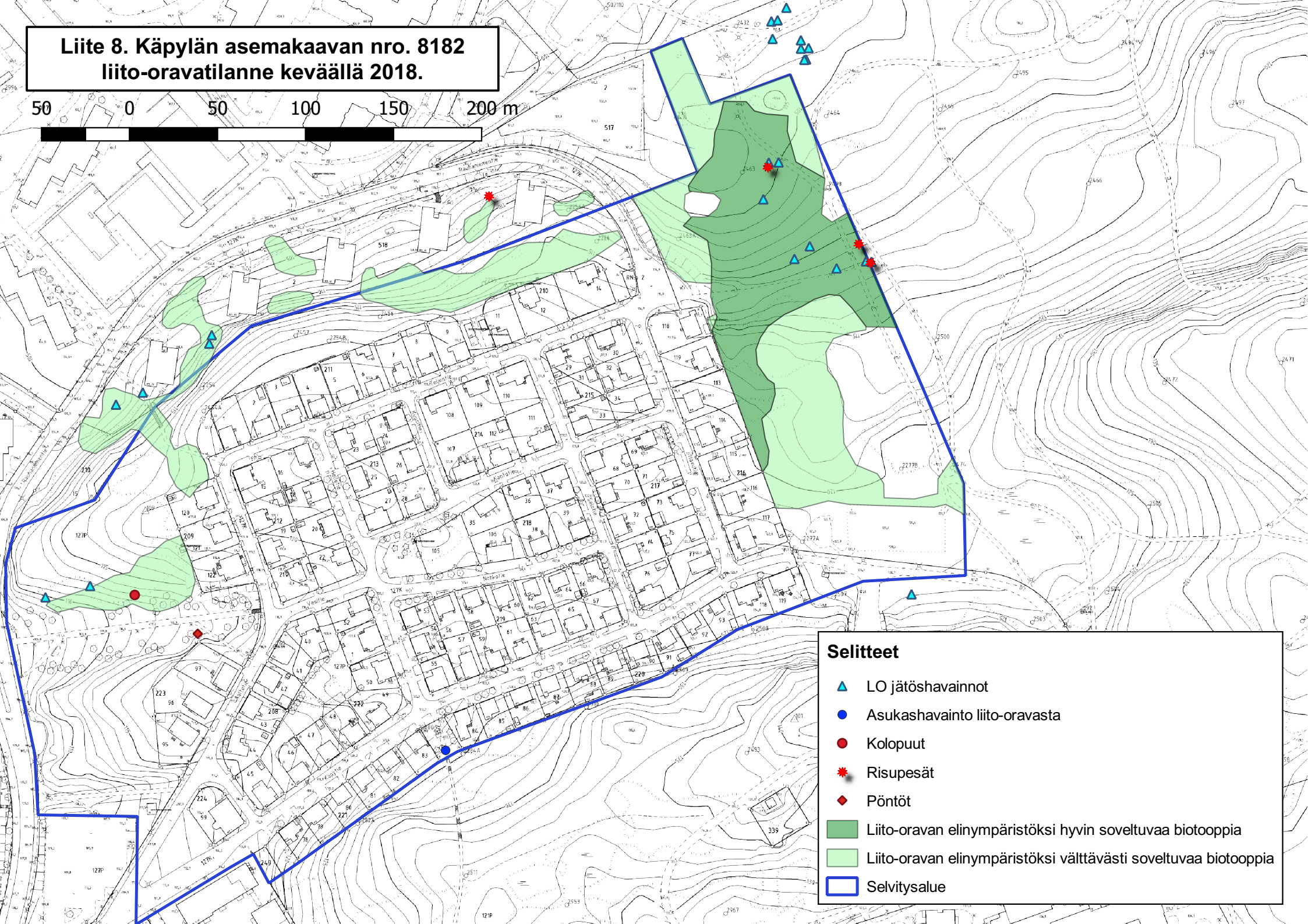
Suomenpihlajataimi

Pähkinäpensas

Suomenpihlajataimi

**Liite 8. Käpylän asemakaavan nro. 8182
liito-oravatilanne keväällä 2018.**

50 0 50 100 150 200 m

Selitteet

- LO jätöshavainnot
- Asukashavainto liito-oravasta
- Koloput
- Risupesät
- Pöntöt
- Liito-oravan elinympäristöksi hyvin soveltuvaa biotooppia
- Liito-oravan elinympäristöksi välttävästi soveltuvaa biotooppia
- Selvitysalue